

EDUNVALVONTAKATSAUS

Huhtikuu 2024

Yleiskatsaus edunvalvontaan

EU:ssa komission tiedonannot **EU:n 2040-ilmastotavoitteesta** ja **teollisen hiilenhallinnan strategiasta** julkaistiin 6.2.2024. Bery kommentoi tiedoantoja [tiedotteella](#) 8.2. ja osallistui maaliskuussa niiden kommentointiin, kun ministeriöt muodostivat Suomen kantaa. **Nettonollateollisuudesta** saatiin kolmikantaneuvotte- luissa sopu helmikuun lopussa, mikä menee parlamentin viralliseen hyväksyntään huhtikuussa. **Kestävien hiilenkiertojen asetuksesta (CRCF)** saatiin myös kolmikantaneuvottelujen sopu helmikuun lopulla. EU:n yhteinen tutkimuskeskus (JRC) julkaisi 6.2. [raportin](#) **EU:n hiilidioksidi-infrastruktuurin** kehitysnäkymistä. Suomi ei ole mukana hahmotelmissa edes vuonna 2050. Yhdistys kommentoi **Suomen avaintavoitteita EU-vaalikaudella 2024-2029** sekä talousvaliokuntaan että [suureen valiokuntaan](#).

Kotimaassa tavoitteet julkisen talouden sopeuttamiseksi ovat kevään aikana kasvaneet n. 3 mrd tasolle. VM:n ehdotus julkisen talouden suunnitelmaksi 2025 - 2028 julkaistiin 29.2., mutta se ei sisällä vielä uusia poliittisia linjauksia. Poliittisia linjauksia valmistelee hallituspuolueiden eduskuntaryhmistä koottu työryhmä (pj. Matias Marttinen/kok, Otto Andersson/rkp, Ville Vähämäki/ps, Peter Östman/kd) ja myös **bioenergian verotus** on pöydällä, vaikka hallitusohjelman mukaan biomassaa ei tulla verottamaan. Lisäksi VM:ltä tulee vielä ennen kehysriihtä, jossa poliittiset linjaukset tehdään, uusi talouden ennuste. Kehysriihi järjestetään 15.-16.4. Bioenergia ry, Energiakaupungit ry, Energiateollisuus ry, Paikallisvoima ry ja Sahateollisuus ry ovat lähestyneet bioenergian verotusta koskevalla yhteisellä kirjeellä sekä ministeri Purraa (1.2.) että Mart- tisen työryhmää (12.3.). Afryn [biomassan energiaverotusta käsittelevä VN-TEAS-hanke päättyi 21.3.](#)

TEM:n asiantuntijatyöryhmä RED3 kestävyyskriteerien kansallisesta toimeenpanosta on kokoontunut viidesti. Kokouksissa on käsitelty määritelmiä, metsäkriteerien osoittamista kotimaisilla säädöksillä ja muilla toimilla ja kaskadikäytön edistämistä. Yhteensä on tarkoitus järjestää 8 kokousta. Esitys lainsäädännön muuttamiseksi on tarkoitus tuoda lausuntokierrokselle touko-kesäkuussa 2024 ja valtioneuvostoon 16.9.2024. TEM on käynnistänyt valmistelut **jakeluvälvoitteen joustomekanismin** säädöshankkeesta. Ai- heesta järjestettiin ministeriöiden ja sidosryhmien työpaja 26.1.2024. Lausuntoesitystä odotetaan huhti-tou- kokuussa ja hallituksen esitys syyskuun lopulla, lain/lakien voimaantulon ollessa 1.1.2025.

Yhdistys on käynnistänyt **hiilidioksidi-infrastruktuuriselvityksen**. Tavoitteena on selvittää, millaista infra- struktuuria ja logistiikkaa Suomen potentiaalisen CCUS-järjestelmän pyörittäminen vaatii. Selvitys valmistuu syksyyn mennessä, mutta sitä pyritään hyödyntämään myös **TEM:n koordinoimassa toimialojen vähähiilitiekarttaprosessissa**, johon yhdistys osallistuu.

Yhdistyksen jäsenkysely vuodenvaihteen 2023/24 tilanteesta osoitti, että **turvetuotantoalueita** poistuu seuraavaan maankäyttöön edelleen samaa tahtia kuin aiempinakin vuosina eli noin 4000–5000 ha vuo- dessa. Kysely vahvistaa edelleen käsitystä, että ympäristöluvan viimeinen eli jälkihoitovaihe on sujuvoitunut ja yleiset hallinnolliset viiveet, kuten tarkastajaresurssien puute on useimmissa ELYissä selätetty.

Hankekohtainen tiivistelmä ja puuenergiamarkkina

KÄRKIHANKKEET

EU + Kotimaa: RED3 ja RED2-toimeenpano (Tuohiniitty)

- Suomessa kansallinen kestävyysjärjestelmä toteutetaan Energiaviraston toimesta. Energiavirasto julkaisi lain reunaviivojen mukaan ohjeistusta toiminnanharjoittajille kesäkuussa 2021. Energiavirastossa kestävyyslakemusten käsittelyn on vielä käynnissä viimeisten osalta ja ensimmäisen kerran kestävyyttä pitää osoittaa 2024 maaliskuussa päästökauppatodentamisen yhteydessä.
- Komissio on hyväksynyt 15 [vapaaehtoisista kestävyysjärjestelmää](#), joiden hyväksyntä on tosin ollut varsin haastavaa järjestelmille. Toiminnanharjoittajien sertifiointi on hyväksyttyjen osalta käynnissä.
- Komissio lähetti Suomelle perustellun lausunnon koskien puutteita RED2 toimeenpanossa, jonka takia hallitus valmisti vähäiset muutokset biopolttoainelakiin ja valtioneuvoston asetukseen. Nämä tulivat voimaan 1.1.2024
- Esitys **RED3:sta** hyväksyttiin lokakuussa Parlamentissa ja neuvostossa ja se julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä 31.10.2023. Kansallinen toimeenpano tulee saattaa voimaan 21.5.2025 mennessä.
- TEM on asettanut asiantuntijatyöryhmän, joka valmistelee RED3 kestävyyskriteerien kansallista toimeenpanoa. Työryhmän toimikausi on 1.11.2023 - 31.5.2024. Työryhmä on kokoontunut kolmesti. Niissä on käsitelty määritelmiä, metsäkriteerien osoittamista kotimaisilla säädöksillä ja muilla toimilla ja kaskadikäytön edistämistä. Yhteensä on tarkoitus järjestää 8 kokousta.
- TEMn vastuulla oleva esitys lainsäädännön muuttamiseksi on tarkoitus tuoda lausuntokierrokselle touko-kesäkuussa 2024 ja Valtioneuvostoon 16.9.2024., tavoitteena saada lakimuutokset voimaan 1.1.2025 alkaen.

EU+Kotimaa: Hiilensidonta ja -sidontateknologiat (Laajalahti):

- Net Zero Industry Act: Trilogissa saatiin sopu helmikuun lopussa, parlamentin viralliseen hyväksyntään huhtikuussa. Lopullisessa tekstissä säilyivät mm. 50 Mt varastointikapasiteetin tavoite EU-alueella (NO, UK ulkona) sekä öljy- ja kaasutuottajien velvoite tarjota varastointikapasiteetti yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi. Tekstiin ei otettu jakoa strategiaan ja ei-strategiaan nettonollateknologioihin, vaan ainoastaan yksi 19 kpl lista nettonollateknologioista, joka sisältää bioenergiateknologiat sekä hiilidioksidin talteenotto-, varastointi-, kuljetus- ja käyttöteknologiat. Hiilenpoistoteknologiat eivät ole mainittuna listalla. Listan merkittävä laajentuminen komission alkuperäisestä ehdotuksesta on saanut jonkin verran kritiikkiä, keskeisenä kysymyksenä on herännyt, mitä hyötyä tällaisesta harjoituksesta lopulta on.
- CRCF-asetus: Trilogissa saatiin sopu helmikuun lopulla. Lopullinen teksti on jo hyväksytty neuvostossa ja parlamentin hyväksyntään menee huhtikuussa. Lopullisessa tekstissä päädyttiin selkeään jaoteluun eri hiilenpoistokategorioiden aikajänteissä: hiiliviljelyn (ml. maaperäpäästöjen vähentäminen) osalta toiminta-aika on vähintään 5 vuotta, hiilivarastotuotteiden osalta 35 vuotta ja pysyvien hiilenpois-

tojen osalta satoja vuosia. Biohiili voidaan laskea pysyväksi poistoksi tietyillä reunaehdoilla, jotka tullaan määrittelemään metodologioissa. Oheishyötyjä edellytetään hiiliviljelyssä, mutta ei muissa kategorioissa. Komissio tulee asettamaan vakuusmekanismit eri keinoille metodologioiden kautta. Tekstissä suoraan sanotaan myös, että kaikki järjestelmän tuottamat poistot ja päästövähennykset lasketaan EU:n NDC:n täyttämiseen. EU:n laajuinen rekisteri hiilenpoistoille tulee aukeamaan viimeistään neljän vuoden sisällä asetuksen voimaantulosta. Metodologiatyö jatkuu, asiantuntijaryhmän seuraava tapaaminen 15.-17.4. Metodologioiden tulee vastata lukuisiin avoimiin kysymyksiin, mm. miten toimii väliaikainen sertifiointi käytännössä, miten mitataan lisähyötyjä ja mitkä keinot saavat metodologiat ensimmäisinä.

- Komission Industrial Carbon Management Strategy -tiedonanto julkaistiin 6.2.2024. CCUS-teknologiat tulevat olemaan olennainen osa EU:n ilmastotavoitteiden saavuttamista 2030 alkaen. Vuoteen 2040 mennessä talteenotetun CO₂ määrä EU:ssa tulisi olla 280 Mt tasolla ja 2050 mennessä vähintään 450 Mt tasolla. Pääpaino ratkaisujen välillä on edelleen geologisessa varastoinnissa, vaikka CCU nostanut painoarvoa, erityisesti synteettisten polttoaineiden osalta. CO₂-infrastruktuuri ja varastokapasiteetin laaja varmistaminen ovat EU:n ensisijaisia prioriteetteja. Biogeenisellä hiilidioksidilla on merkittävä rooli niin CCS- kuin CCU- ratkaisujen osalta. Suoraan ilmakehästä talteenotettavalle hiilidioksidille asetetaan erittäin korkeita odotuksia. Lopullisessa tekstissä ei ollut eriteltyä tavoitetasoa teknisille nieluille toisin kuin vuotoversiossa, vaan yhteinen 400 Mt tavoitetaso kaikille nieluille. Komission vaikutusarviossa oli kuitenkin edelleen 75 Mt vuoteen 2040 tavoitteena. Suomen kannan muodostusta on kommentoitu EU-jaostoissa. Yhdistys korosti viesteissään mm. biogeenisen hiilidioksidin kuljetus- ja varastointitarpeiden huomioimista EU:n suunnitelmissa sekä kestäväen biohiilen roolia osana teollista hiilenhallintaa.
- EU:n yhteinen tutkimuskeskus (JRC) julkaisi 6.2. [raportin](#) EU:n hiilidioksidi-infrastruktuurin kehitysnäkymistä. Suomi ei ole mukana hahmotelmissa edes vuonna 2050.
- Yhdistys antoi Ympäristövaliokunnalle [lausunnon](#) ja osallistui kuulemiseen 15.2. näkökulmista luonnon ja teknisten nielujen rooliin nettonollapäästöisessä taloudessa.
- Yhdistys on käynnistänyt hiilidioksidi-infrastruktuuriselvityksen. Tavoitteena on selvittää, millaista infrastruktuuria ja logistiikkaa Suomen potentiaalisen CCUS-järjestelmän pyörittäminen vaatii. Hankkeessa selvitetään, mihin Suomessa tulisi rakentaa hiilidioksiditerminaaleja sekä sisämaan välivarastoja, millaisia ovat kuljetusvaihtoehdot ja niiden kustannukset, infraan liittyvät kustannukset. Infrastruktuuriselvityksen toteuttajana toimii VTT. Lisäksi erillisessä strategisessa selvityksessä tarkastellaan varastointiarvoketjun edellyttämiä kansallisia toimia. Strategisen selvityksen toteuttaa AFRY Management Consulting Oy. Hankkeen rahoittajaorganisaatiot ovat Gasgrid Vetyverkot Oy, Finnsementti Oy, Fortum Power and Heat Oy, Helen Oy, Keravan Energia Oy, Oulun Energia Oy, Tampereen Energia Oy ja Vantaan Energia Oy. Selvitykset valmistuvat kevään ja kesän aikana.

Energiaverouudistus (Laurikka):

- Tavoitteet julkisen talouden sopeuttamiseksi ovat kevään aikana kasvaneet n. 3 mrd tasolle. VM:n ehdotus julkisen talouden suunnitelmaksi 2025-2028 julkaistiin 29.2., mutta se ei sisällä vielä uusia poliittisia linjauksia. Poliittisia linjauksia valmistelee hallituspuolueiden eduskuntaryhmistä koottu työryhmä (pj. Matias Marttinen/kok, Otto Andersson/rkp, Ville Vähämäki/ps, Peter Östman/kd) ja myös **bioenergian verotus** on pöydällä, vaikka hallitusohjelman mukaan biomassaa ei tulla verottamaan. Lisäksi

VM:ltä tulee vielä ennen kehysriihä, jossa poliittiset linjaukset tehdään, uusi talouden ennuste. Kehysriihi järjestetään 15.-16.4.

- Bioenergia ry, Energiakaupungit ry, Energiateollisuus ry, Paikallisvoima ry ja Sahateollisuus ry ovat lähestyneet bioenergian verotusta koskevalla yhteisellä kirjeellä sekä ministeri Purraa (1.2.) että Marttisen työryhmää (12.3.).
- Afryn [biomassan energiaverotusta käsittelevä VN-TEAS-hanke päättyi 21.3.](#) Hankkeessa on arvioitu verotuksen vaikutuksia kahdella eri verotasolla: energiaverodirektiivin minimiverotasolla 1,64 €/MWh sekä nykyisen kaltaisella energiaverotasolla 10,33 €/MWh. Vaikutusanalyysiä on tehty kahdella eri rajauksella: kaikki kiinteä biomassa yli 5 MW laitoksissa sekä CN-koodit 4401 (Polttopuu, rankoina, pölkkyinä, halkoina, oksina, risukimppuina tai niiden kaltaisissa muodoissa; puu lastuina ja hakkeena; sahanpuru ja puujäte, myös pölkyiksi, briketeiksi, pelleteiksi tai niiden kaltaiseen muotoon yhteenpuristettu) ja 4402 (Puuhiili (myös kuori- ja pähkinähiili), myös yhteenpuristettu) yli 5 MW laitoksissa. Alustavien tulosten mukaan korkeampi verotaso lisäisi lämmöntuotannon sähköistymistä ja nostaisi kaukolämmön hintaa Suomessa keskimäärin 8 %.
- EU:ssa neuvosto on jatkanut työryhmässä kompromissin etsimistä energiaverodirektiivistä. Pj-maa Belgia teki helmikuussa uuden esityksen, jossa puun verotus oli jätetty kokonaan pois. Sopiminen direktiivistä on silti edelleen hankalaa, koska päätös pitäisi tehdä neuvostossa yksimielisesti ja avoimena olevia kysymyksiä on ollut paljon.

Liikenteen biopolttoaineet ja vaihtoehtoiset käyttövoimat (Tuohiniitty):

- Hallitusohjelman mukainen lakimuutos (1279/2023) jakeluvelvoitteen alentamiseksi vuosina 2024 ja 2025 astui voimaan 1.1.2024. Seuraavien vuosien osalta jakeluvelvoitteen alentaminen on tarkoitettu toteutavaksi samaan aikaan RED3 toimeenpanon kanssa.
- Hallitusohjelman mukainen lakimuutos (1224/2023) valmisteverolain muuttamiseksi astui voimaan 1.1.2024 ja sillä alennettiin polttoaineveroa bensiinin osalta 3,5 snt/l ja dieselin osalta 4 snt/l
- Ratkaisu saatiin aikaan pienten tuottajien kestävyys osoittamisesta. 1.1.2024 voimaan astuneen biopolttoainelain muutoksen (1272/2023) mukaan mahdollistetaan myös kestävyysjärjestelmä pientuottajille (> 1GWh tuottajat; < 2 MW käyttäjät), mutta menettely on oleellisesti kevyempi. Toteutus on pitkälti Energiaviraston harteilla.
- Virkamiehet ovat käynnistäneet valmistelut jakeluvelvoitteen joustomekanismin säädöshankkeesta. Aiheesta järjestettiin ministeriöiden ja sidosryhmien työpaja 26.1.2024. Lausuntoesitystä odotetaan huhtikuun loppuun ja hallituksen esitys syyskuun lopulla, lain/lakien voimaantulon ollessa 1.1.2025.

Metsätalouden kannustejärjestelmät (Tuohiniitty):

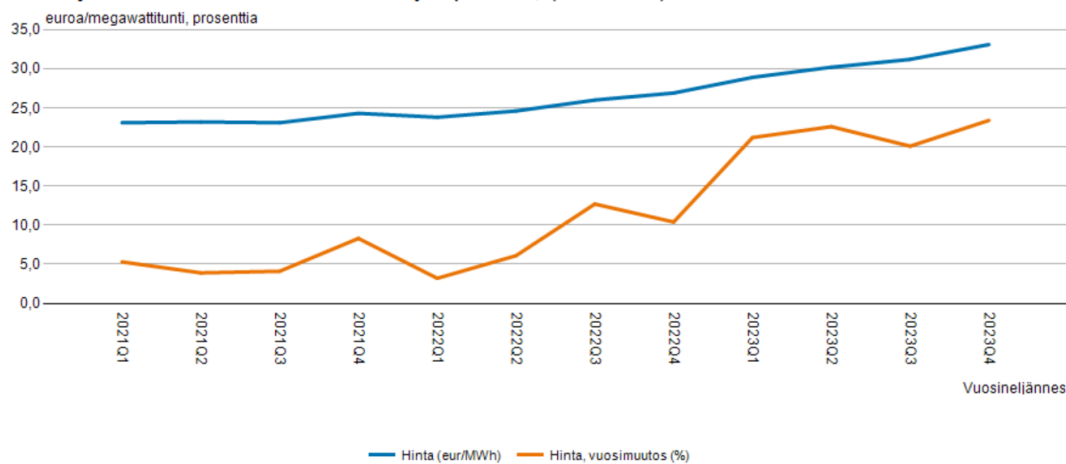
- Notifiointi on hyväksytty ja uusi Metka-asetus annettu 2023 lopulla. Tukitaso alenee selvästi, taimikon ja nuoren metsän hoidon tuki on 200 euroa ja keruutuki 100 euroa. Kohteiden ehtoja ei ole muutettu.

Terveyslannoituksena tehtävä tuhkalannoituksen tuki nousee 170 eurosta 270 euroon hehtaarilla. Tu-
kea voi hakea 1.3.2024 alkaen, työt saattoi aloittaa jo 1.1.2024 alkaen.

PUUENERGIAMARKKINAKATSAUS

- Luke seuraa puukauppaa neljännesvuosittain, hakkuut kuukausittain ja vuositasolla sekä toteutunut käyttö vuositasolla. Valtakunnallinen hintaseuranta Foex ja Tilastokeskus, osittain yhteistyönä. Metsä-
hakkeen käyttö 2023 kasvoi kaukolämmön tuotannossa noin 21 % ja teollisuuden sivutuotteiden 13 %
([Energiateollisuus 2024](#)). Kaiken bioenergian osuus kaukolämmössä oli 53 prosenttia vuonna 2023.
Luku ei sisällä savukaasupesureiden talteen ottamaa energiaa.
- Puupolttoaineiden laitoshinnan muutos (e/MWh) hakkeella, purulla ja kuorella heinäkuusta syyskuuhun
oli +1,26, +0,22 ja –2,91. Edelliseen vuoden syyskuuhun verrattuna hakkeen, purun ja kuoren hinnan
muutos oli +6,79, +6,40 ja +2,49 (Foex).
- Tilastokeskus:

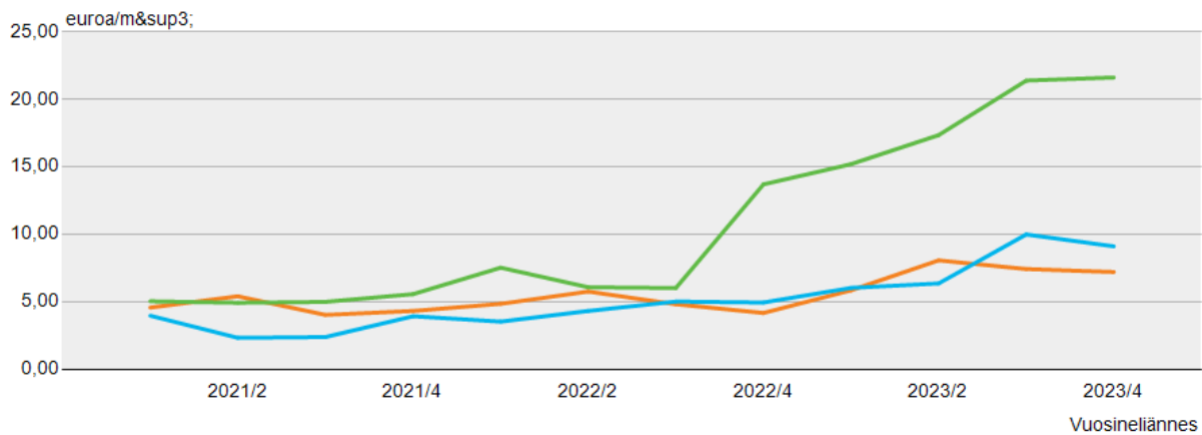
Kotimaisten polttoaineiden käyttäjähinnat energiantuotannossa (ei sis. alv) muuttujina Tiedot ja
Vuosineljännes. Metsähake/-murske käyttöpaikalla, (2016Q1-).

- Energiapuun kauppvoja kirjautui vuoden neljännellä neljänneksellä tilastoon yhteensä 1,298 miljoonaa kuutiometriä, kun vastaava määrä edellisenä vuonna Q4 oli 0,852 milj. m3. Kaupparamäärä oli suurin Q4 kaupparamäärä tilastohistoriassa.

- Energiapuun kantohinta neljännellä vuosineljänneksellä oli 11,77 e/m³ kun hinta vastaavana aikana viime vuonna oli 5,33. Edelliseen neljännekseen verrattuna hinta laski 0,12 e/m³. Hankintahinta oli samaa aikana 39,32 ja vastaava hinta viime vuonna oli 32,24. Edelliseen neljännekseen verrattuna laskua oli 1,13 e/m³. Hankintahinnassa oli vuodessa vahvaa nousua, joka johtui sekä korjuukustannusten että kantohintojen noususta.

Energiapuun hinta muuttujina Energiapuulaji ja Vuosineljännes. Pystykauppa, KOKO MAA, Hinta e/m³.

- Energiapuuta korjattiin vuonna 2023 merkittävästi (24,24 %) enemmän kuin 2022. Korjuumäärä oli historiallisen suuri, 5,039 Mm³. Ennätyksellisesti kasvoivat latvusmassan määrä (2,699 Mm³) ja kokopuu (0,599 Mm³). Rankapuu sen sijaan laskin hieman (1,634 Mm³) kahden edellisen vuoden takaisista.

TÄRKEÄT HANKKEET

EU: Kestävä rahoitus (Tuohiniitty):

- Kestävän rahoituksen asetus EU 2020/852 määrittelee rahoitustoiminnoissa millä perusteilla toimintoja voi arvioida kestävän kehityksen mukaisiksi. Asetuksessa annetaan komissiolle oikeus antaa delegoituja asetuksia tarkempien kriteerien määrittelemiseksi.
- Komissio julkisti delegoidun asetuksen taksonomian ilmastokriteereistä 21.4.2021 pitkien neuvotteluiden jälkeen. Neuvosto ei saavuttanut vahvistettua määränemmistöä hyväksymisen vastustamiseksi eikä Euroopan Parlamentti myöskään vastustanut aikarajassa. Asetus astui voimaan 1.1.2022.
- Taksonomian asiantuntijaryhmä SFP julkaisi luonnoksensa taksonomian ympäristötavoitteista (ml. monimuotoisuus, vesivaikutukset ym) heinäkuussa 2021 kommentoitavaksi. Lisäesitys SFPltä tuli 28.11.2022.

- Komissio antoi oman esityksensä luontokriteerien delegoidusta asetuksesta kesäkuussa 2023 osana kestävän rahoituksen esityspakettia.
- Komissio nimesi uuden taksonomian asiantuntijatyöryhmän helmikuussa 2023. Uudessa kokoonpanossa on aiempaa selvempi kokoonpano rahoitusalan asiantuntijoita ja vähemmän intressiryhmien edustajia
- Ehdotuskanava uusien toimintojen sisällyttämiseksi taksonomiaan [avattiin lokakuussa](#) 2023.
- EU:n kestävän rahoituksen foorumi [järjestää 22.4.2024 tilaisuuden](#) kuinka siirtymää kestävään talouteen rahoitetaan

EU: Biodiversiteettistrategia (Laajalahti):

- Suomen kansalliset sitoumukset biodiversiteettistrategiaan on infottu EU:lle 20.12.2022. Valmisteilla oleva E-kirje sitoumuksista oli tavoitteena antaa helmikuussa 2023 eduskunnalle, mutta se on lykkäytynyt. Sidosryhmät kutsuttiin syksyllä osallistumaan suojelupinta-alasitoumuksen valmisteluun. Sitoumuksista oli määrää pyytää lausuntoja syksyllä 2023, mutta aikataulu on pitkittynyt alkuvuoteen 2024. Tärkeä periaate tavoitteiden saavuttamisessa on vapaaehtoisuus. Helmi- ja METSO-ohjelma tukevat osaltaan tavoitteiden saavuttamista yksityismailla. Ennen kuin Suomen sitoumukset toimitetaan EU:lle, niistä tehdään valtioneuvoston periaatepäätös. Lopullinen versio toimitetaan komissiolle vuoden 2024 aikana.

Turvetuotantoalueiden jälkihoitovaiheen sujuvoittaminen (Salo):

- Jäsenkysely vuodenvaihteen 2023/24 tilanteesta osoitti, että turvetuotantoalueita poistuu seuraavaan maankäyttöön edelleen samaa tahtia kuin aiempinakin vuosina eli noin 4000–5000 ha vuodessa. Kysely vahvistaa edelleen käsitystä, että ympäristöluvan viimeinen eli jälkihoitovaihe on sujuvoitunut ja yleiset hallinnolliset viiveet, kuten tarkastajaresurssien puute on useimmissa ELYissä selätetty. Turvetuotannon jälkihoitovaiheen sujuvoittaminen kuuluu osaksi vastuullista energiaturvetuotannon alasajoa, johon viranomaisilla tulee vielä lähivuosina olla tarvittavat resurssit.
- Turvetuotannon ympäristölupien jälkihoitovaiheen menettelyissä on kuitenkin alueellisia, tiettyyn jatkokäyttöön liittyviä haasteita, mikä ilmenee haluna ajaa suonpohjien vettämistä muiden jatkokäyttömuotojen kustannuksella, vaikka ympäristönsuojelulaki ei anna oikeudellisia perusteita puuttua seuraavaan maankäyttöön. Edunvalvonnallinen tavoite säilyy näin edelleen eli päättää turvetuotannon ympäristöluvan liittyvät vastuut viimeistään kahden vuoden päästä tuotannon lopettamisesta.

Vesienhoitosuunnitelmat ja ympäristöluvitukset (Salo):

- Ympäristöturpeita ja palaturvetta tuotetaan kysynnän mukaan edelleen lähes samoilla pinta-aloilla kuin neljä vuotta sitten. Kentät kuitenkin mataloituvat eikä laatu vastaa enää vaatimuksia, joten uusia korvaavia alueita tarvittaisiin kipeästi tuotantoon.

- Ympäristölupahakemuksia uusille turvetuotantoalueille on jätetty viimeisen vuoden aikana enää pari. AVlista on saatu vanhoja, prosessissa olleita ympäristölupapäätöksiä muutamia lähinnä pienille, alle 10 ha:n alueille ja vähäisille lisäalueille. Samaan aikaan lainvoimaistunutta uutta tuotantopinta-alaa on saatu alle sata hehtaaria.
- Turvetuotannon supistumisen myötä toimialan yritysten maksama vesistötarkkailu ja kalatalousmaksukertymä on vähentynyt vuoden 2023 loppuun mennessä jo noin puoleen viime vuosikymmenen lopulta. Tämä koetaan sidosryhmissä ja laajemmin monilla vesistöalueilla ongelmaksi, kun pääasiallinen maksaja poistuu, koska yhteiskunnalla ei välttämättä ole varaa korvata puuttuvaa panostusta.
- Alkaneella, viimeisellä vesienhoitokaudella alueellisissa vesienhoidon yhteistyöryhmissä valuma-alue-tason toimet korostuvat kenties aiempia kausia paremmin. Toimialan edustus näissä yhteistyöryhmissä seuraa kehitystä ja pyrkii vaikuttamaan tarvittaessa mm. selvitysvelvoitteiden kiristymiseen sekä kustannusten kasvuun, mihin uusi luonnonsuojelulain vielä vakiintumaton tulkinta voi johtaa.

Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalen korjuun edunvalvonta (Salo):

- Kasvu- ja ympäristöturpeen edunvalvonta painottuu vuonna 2024 yhä enemmän Peat Alliance -yhteistyöhön muiden kasvuturvetta tuottavien maiden kanssa. Viime kuukausina on pyritty ennakkovaikuttaamaan mm. seuraavan komission työohjelmaan, koottu lisäargumentteja kestävän rahoituksen taksonomiakriteereitä varten (mining category), arvioitu ennallistamisasetuksen tuottamia vaikutuksia toimialalla eri maissa sekä koottu ja aktivoitu sidosryhmäverkostoa.
- Viiden maan yhteistyönä on valmisteltu tähän mennessä valmisteltu kaksi selvityshanketta ("Substrate & constituent need 2050 update" ja "Peat production & trade globally") toteutettaviksi tarjousten perusteella ja laajempaa konsortiota kasvualustamateriaalien tuotannon ja käytön aikaisiin hiilitaseisiin ja kokonaispäästöihin liittyen.
- LUKEn selvitys "Kuivikemateriaalien käyttö ja tarjonta vuoteen 2028" arvioi kuiviketurpeen tarjonnan puolittuvat viidessä vuodessa tuotantoalueiden ehtyessä ilman korjaavia toimia. Näihin pyritään kevään 2024 aikana vaikuttamaan yhdessä MTK:n ja eri tuotantosuuntien yhdistysten kanssa mm. kansallisen kuivikehuollon tiekarttatyön avulla.
- Rahkasammalen korjuulle valmisteltu nk. green deal –sopimusprosessi odottaa rahkasammalen uusiutumista selvittävän tutkimushankkeen tulosten valmistumista syksyllä.

Uuden jakelijoiden päästökaupan (ETS2) toimeenpano (Laurikka):

- Hallitus antaa esityksen eduskunnalle uuden jakelijoiden päästökaupan (ETS2) toimeenpanosta arviolta huhtikuun lopussa. Kansallinen toimeenpano oli lausunnolla vuoden vaihteessa ja siihen jätettiin 56 lausuntoa (ks. [Beryn lausunto](#)). Bery on kommentoinut tammikuussa ministeriölle myös ohjeistusta ETS2:n päästöjen seurantaan ja todentamiseen. ETS2 tulee olla kansallisesti toimeenpantuna 30.6.2024 mennessä.

- Jakelijoiden päästökaupasta on lisätietoa [Energiaviraston sivuilla](#), jossa voi liittyä myös uutisten postituslistalle.

SEURATTAVAT HANKKEET

YK: Kansainväliset ilmastoneuvottelut (Laurikka):

- Vuonna 2024 kansainvälisellä tasolla neuvotellaan erityisesti kehittyvien maiden ilmastorahoituksesta ja toisaalta pohjustetaan seuraavia kansallisia sitoumuksia, jotka on jätettävä vuoden 2025 loppuun mennessä. Seuraava COP-29 järjestetään Bakussa, Azerbaidjanissa 11.-22.11.2024. Tätä pohjustavat virkamiestason neuvottelut Bonnissa järjestetään 3.-13.6.2024.

EU: Valtiontukisuuntaviivojen uudistaminen (Tuohiniitty):

- Ryhmäpoikkeusasetuksen (GBER) uudistus oli lausunnolla joulukuun 2021 alussa. Komissio aikoi saada GBER:n valmiiksi vuoden 2022 aikana, mutta 9.3.2023 komissio julkaisi määräaikaisen ryhmäpoikkeusasetuksen, joka on voimassa 2026 loppuun asti käyttöönotetuille tukijärjestelmille. On epäselvää millä aikataululla komissio etenee varsinaisen GBER-uudistuksen kanssa, mutta oletettavasti se toteutuu vasta seuraavan komission aikana.
- Komissio julkisti 9.3.2023 myös muutoksista, jotka koskevat koko EU:n valtiontukipolitiikan suuntaa ja tavoitteita. Nyt tehdyillä muutoksilla komissio joustavoittaa lisää teollisuuden vähähiilistämisen sekä uusiutuvan energian käyttöönottoa koskevia tilapäisiä sääntöjä ja jatkaa niiden voimassaoloa vuoden 2025 loppuun asti. Uudet säännöt sallivat valtiontuen myöntämisen tuotannollisiin investointeihin jotka katsotaan keskeisiksi vihreän siirtymän kannalta. Mukana on mm. bioenergiահankkeet ja niiden yhteydessä varastot.
- Komissio hyväksyi uudet energiasuuntaviivat (CEEAG) joulukuussa 2021 ja virallisti päätöksen tammi-kuussa 2022. Suuntaviivoihin jäi haasteellinen kohta, missä kielletään antamasta tukea energiamuodoille, jotka tuottavat ilmapäästöjä, jos tuki syrjäyttää nollapäästöistä tuotantoa. Uudet suuntaviivat tulee huomioida jäsenmaiden tukijärjestelmissä alkaen 2024.

EU: Bioenergian tutkimusrahoitus ja Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-Plan) (Laajalahti):

- 23.11.2023 käynnistyi uusi haku kaikenkokoisille hankkeille. Haun budjetti on 4 miljardia euroa. Haku päättyy 9.4.2024.
- 23.11.2023 käynnistyi myös huutokauppa vetyhankkeille 800 M€ budjetilla. Huutokauppa päättyi helmi-kuun alussa. [Huutokauppaan saatiin 132 tarjousta 17 eri maasta](#). Kaikkien hankkeiden vaatima rahoitus ylittäisi merkittävästi 800M€ budjetin. Yhteenlaskettu elektrolyyserikapasiteetti olisi 8,5 gigawattia. 10 vuoden säteellä voitaisiin tuottaa 8,8 Mt vihreää vetyä. Tämä vastaisi vuositasolla lähes 10 % EU:n RePowerEU:n mukaista tavoitetasoa vihreän vedyn EU-tuotannolle 2030 mennessä. Komissio tulee

arvioimaan tarjoukset hintojen perusteella ja voittajille ilmoitetaan huhti-toukokuun aikana. Tukisopimukset allekirjoitetaan marraskuuhun mennessä. Valittujen projektien on aloitettava vihreän vedyn tuotanto viiden vuoden sisällä tuen sopimuksen allekirjoituksesta. Tuki tulee olemaan kiinteä preemio 10 vuodelle sertifioitua ja verifioitua vihreän vedyn tuotantoa vastaan. Komissio tulee ottamaan ensimmäisestä huutokauppakierroksesta oppeja seuraavaa kierrosta varten, jonka on määrä käynnistyä vielä tämän vuoden aikana.

Metsäkatoasetuksen toimeenpano (Tuohiniitty):

- EU:n metsäkatoasetus koskee suoraan toimijoita myös Suomessa. Metsäkatoasetusta sovelletaan puutavaraan, jos tuote on tuotettu asetuksen voimaantulon jälkeen 29.6.2023 ja se on saatettu markkinoille 30.12.2024 alkaen.
- Asetuksen piiriin kuuluu puutuotteet, joihin luetaan myös tullikoodin 4401 mukaiset metsäenergiajakeet, kuten: hake, sahanpuru, pelletti, briketti ja polttopuut. Sähkön, lämmön ja nestemäisten tai kaasumaisten polttoaineiden tuottaminen puusta ja markkinoille saattaminen puolestaan eivät kuulu soveltamisalaan. Puusta valmistetun biohiilen osalta on epäselvää, kuuluuko se toimialaan, sillä tullikoodi 4402 kuuluu ja siihen sisältyy Puuhiili.
- Ruokavirasto on nimetty joulukuussa 2023 toimivaltaiseksi viranomaiseksi.
- Toimijoiden tulisi soveltaa asetusta 29.12.2024 alkaen ja PK-yrityksien puoli vuotta myöhemmin. Toimijoiden tulee rekisteröidä tuotteet EU:n Traces-järjestelmään ja ylläpitää luotettavaa seurantaa tuotteista. Tuotteiden tulee olla asetuksen mukaisesti metsäkatoa aiheuttamattomia.
- MMM valmistelee metsäkatolakia, jolla säädetään kansallisesti asetuksen yksityiskohdista. Lausunkierros on odotettavissa toukokuussa.

Sähkön riittävyys ja kapasiteettimekanismi (Laurikka):

- Työ- ja elinkeinoministeriö arvioi paraikaa vaihtoehtoja hallitusohjelman kirjausten toteuttamiseksi. Eteneminen riippuu osittain tulkinnoista: mikäli hallitusohjelman kirjaus tulkitaan kapasiteettimekanismiksi sähkömarkkinadirektiivin tarkoittamalla tavalla, prosessi tulee olemaan moniportainen ja vaatii selvityksen, sen käsittelyn työryhmässä ja virallisen prosessin komission kanssa. Mikäli tulkinta on laajempi ja sisältää muitakin tapoja edistää sähkön riittävyyttä, asiassa voidaan edetä nopeammin. Ensimmäiset selvitykset käynnistyvät kuluvan vuoden aikana. Hallituksen esitys sähkömarkkinalain muuttamisesta EU:n uuden sähkömarkkinadirektiivin toimeenpanemiseksi on tulossa Q4/2024. Valtioneuvoston asetukset kuorman ohjauksen rajapinnasta ja kulutusjoustosta ja aggregoinnista ovat tulossa vuoden 2025 ensimmäisellä puolikkaalla.